Lag

om ändring av lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014) 27, 35, 39, 40, 44, 94, 98 och 128 §,

av dem 27 § sådan den lyder i lag 592/2019, och

fogas till lagen nya 28 a och 28 b §, till 36 §, sådan den lyder i lag 592/2019, ett nytt 4 mom. och till lagen nya 38 a och 130 a § som följer:

27 §

Förrättande av förundersökning

När ett brott som avses i militära rättegångslagen har kommit till en disciplinär förmans kännedom eller när det finns skäl att misstänka att ett sådant brott har begåtts, ska den disciplinära förmannen utan dröjsmål se till att förundersökning görs och att en anmälan om brottet registreras i enlighet med 3 kap. 1 § i förundersökningslagen. Vid undersökningen tillämpas utöver denna lag vad som föreskrivs om förundersökning i brottmål.

Förundersökning ska också göras när en åklagare som avses i 4 § 1 mom. i militära rättegångslagen förordnar det.

Förundersökningen av ett brott som en tjänsteman vid Försvarsmaktens underrättelsetjänst misstänks för ska göras av huvudstaben i enlighet med 35—38, 38 a och 39—41 §.

28 a §

Förundersökning på huvudstabens initiativ

Utöver vad som föreskrivs i 27 och 28 § kan Försvarsmaktens assessor eller en militärjurist som är huvudstabens undersökningsledare besluta om inledande av förundersökning i enlighet med 3 kap. 3 § i förundersökningslagen. Bestämmelser om när förundersökning inte behöver göras och när förundersökningen får läggas ned samt bestämmelser om begränsning av förundersökningen finns i förundersökningslagen, och bestämmelser om avslutande av förundersökning finns i 41 § i denna lag. Den disciplinära förmannen ska underrättas om ett beslut om att inleda förundersökning, om inte detta äventyrar genomförandet av förundersökningen.

Bestämmelser om förundersökning som görs av huvudstaben finns dessutom i 35 §.

28 b §

Förundersökning på polisens initiativ

Utöver vad som föreskrivs i 27, 28 och 28 a § kan polisen besluta om inledande av förundersökning i enlighet med 3 kap. 3 § i förundersökningslagen. Den disciplinära förmannen eller huvudstaben ska underrättas om ett beslut om att inleda förundersökning, om inte detta äventyrar genomförandet av förundersökningen.

35 §

Förundersökning som görs av huvudstaben

Huvudstaben kan på begäran av en disciplinär förman eller efter beslut av en tjänsteman som avses i 28 a § göra förundersökning, när

1) ett brott behandlas som ett militärt rättegångsärende eller i ett militärdisciplinförfarande,

2) för brottet föreskrivs straff i 40 kap. i strafflagen och den som misstänks för brottet är en militärperson i försvarsmaktens tjänst,

3) för brottet föreskrivs straff i 40 kap. i strafflagen och den som misstänks för brottet är en annan person i försvarsmaktens tjänst än en militärperson, förutsatt att också en militärperson på sannolika skäl kan misstänkas för brottet,

4) det är fråga om ett brott som avses i 2 § 2 mom. i militära rättegångslagen och som har begåtts inom ett område, på ett fartyg, i ett luftfartyg eller ett fordon som är i försvarsmaktens besittning eller det riktar sig mot försvarsmaktens egendom och har begåtts i en tjänstgöringsuppgift och den som misstänks för brottet är en annan person i försvarsmaktens tjänst än en militärperson, förutsatt att också en militärperson på sannolika skäl kan misstänkas för brottet.

Huvudstaben ska göra förundersökning, om en åklagare som avses i 4 § 1 mom. i militära rättegångslagen förordnar detta.

36 §

Huvudstabens tjänstemän som sköter förundersökning

— —

Vid förundersökning som görs av huvudstaben ska undersökningsledaren vara en anhållningsberättigad tjänsteman som avses i 1 mom. 1 punkten.

38 a §

Polisens, Gränsbevakningsväsendets och Tullens handräckning till Försvarsmakten

Försvarsmakten har rätt att av polisen, Gränsbevakningsväsendet och Tullen få behövlig handräckning för att utföra en i denna lag föreskriven uppgift med anknytning till utredning av brott. Försvarsmakten har rätt att få handräckning, om handräckningen kan ges utan att detta äventyrar utförandet av andra lagstadgade uppgifter vid den myndighet som ger handräckningen.

39 §

Överföring av ett uppdrag till polisen

Om undersökningens opartiskhet eller brottets allvarlighet förutsätter det, ska förundersökningen i dess helhet överföras till polisen. Ett uppdrag kan även annars föras över till polisen när ärendets art kräver det. Polisen har också av ett särskilt skäl rätt att på eget initiativ överta undersökningen av ett brott som avses i militära rättegångslagen.

40 §

Anmälningsskyldighet

De tjänstemän vid huvudstaben som sköter förundersökning ska till polisen anmäla ett brott som avses i 35 §, en åtgärd som de har inlett för att utreda brottet samt utan onödigt dröjsmål om de använder hemliga tvångsmedel som nämns i 37 § för att utreda brottet.

En disciplinär förman ska underrätta polisen om en åtgärd som han eller hon vidtagit för att utreda ett brott.

Försvarsmakten beslutar tillsammans med polisen vilka brott som omfattas av anmälningsskyldigheten enligt denna paragraf samt om anmälningsförfarandet. Uppgifterna får lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt.

44 §

Rätt att få uppgifter av en privat sammanslutning

Huvudstaben har rätt att av en privat sammanslutning få uppgifter som är nödvändiga för utredning av brott även om sammanslutningens medlemmar, revisorer, verkställande direktör, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företagshemlighet, bankhemlighet eller försäkringshemlighet.

Huvudstaben har rätt att av ett teleföretag och en sammanslutningsabonnent få kontaktuppgifter om en sådan teleanslutning som inte nämns i en offentlig katalog, eller uppgifter som specificerar en teleanslutning, en e-postadress, en annan teleadress eller teleterminalutrustning, om uppgifterna behövs i ett enskilt fall för utredning av brott. Huvudstaben har motsvarande rätt att få distributionsadressuppgifter av en sammanslutning som bedriver postverksamhet.

94 §

Tillämpning av bestämmelserna i kapitlet

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 och 2 punkten i beredskapslagen (1552/2011) och vid försvarstillstånd som avses i 1 § i lagen om försvarstillstånd (1083/1991). Bestämmelserna i 98—100, 103 och 104 § i detta kapitel tillämpas även vid repetitionsövningar som avses i 32 § 3 mom. i värnpliktslagen och vid extra tjänstgöring som avses i 83 § i den lagen.

98 §

Befogenheter för tjänstemän vid huvudstaben som sköter förundersökning

Utöver vad som föreskrivs i 36 § 1 mom. 1 punkten, kan en sådan tjänsteman vid huvudstaben som har avlagt polisunderbefälsexamen eller som uppfyller behörighetsvillkoren för överkonstapel eller kriminalöverkonstapel enligt de bestämmelser som utfärdats med stöd av 15 § i polisförvaltningslagen (110/1992) vara undersökningsledare vid förundersökning av ett brott som avses i 35 § i denna lag.

128 §

Övervakning som försvarsministeriet utför

Det protokoll som upprättas över användningen av hemliga tvångsmedel enligt 37 § och användningen av hemliga metoder för inhämtande av information enligt 89 § 1 mom. ska lämnas till försvarsministeriet.

Försvarsministeriet ska ges uppgifter om frågor med anknytning till Försvarsmaktens brottsbekämpning vilka är samhälleligt eller ekonomiskt betydelsefulla eller tillräckligt allvarliga för

att betraktas som betydelsefulla. Försvarsministeriet har rätt att få uppgifterna trots sekretessbestämmelserna.

Vid organiserandet och övervakningen av användningen av hemliga tvångsmedel och hemliga metoder för inhämtande av information samt vid registreringen av åtgärder och i de utredningar som ska ges för övervakningen ska tvångsmedelslagen och polislagen iakttas.

130 a §

Tjänstemärke, skyldighet att ange sin ställning som tjänsteman samt identifiering i fråga om tjänstemän som sköter brottsbekämpningsuppdrag inom försvarsmakten

Bestämmelser om de i 36 och 87 § avsedda tjänstemännens tjänstemärke utfärdas genom förordning av försvarsministeriet. Tjänstemännen ska medföra tjänstemärket vid utförandet av tjänsteuppdrag.

En tjänsteman ska vid behov presentera sig som en i 1 mom. avsedd tjänsteman för den som är föremål för en åtgärd och på begäran visa upp sitt tjänstemärke, om presentationen eller uppvisandet kan ske utan att åtgärden äventyras.

Försvarsmakten ska se till att en tjänsteman som har utfört ett tjänsteuppdrag vid behov kan identifieras.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2021.

Nådendal den 29 juni 2021

Republikens President

Sauli Niinistö

Försvarsminister Antti Kaikkonen